

EMLÉKEZTETŐ: TÚCSERE SZOLGÁLTATÓK ÉVES SZAKMAI TALÁLKOZÓJA – 2011

A túcsere szolgáltatók idei éves szakmai találkozására december 8-án került sor a Nemzeti Drog Fókuszpont szervezésében. Az összejövetelen közel az összes hazai túcsere szolgáltatást végző szervezet képviseltette magát. Továbbá olyan szervezetek is részt vettek, amelyek egyelőre nem végeznek túcseret, azonban részt vesznek az intravénás kábítószer-használók körében végzett, fertőző betegségek feltárására irányuló szűrőprogramban.

A találkozó első előadása során Tarján Anna, a Nemzeti Drog Fókuszpont munkatársa mutatta be a 2010. évi túcsere és kliensforgalmi adatokat. Az előadás végén kitért az EMCDDA és az ECDC friss [riportjának](#) legfontosabb eredményeire is, amely a Romániában és Görögországban 2011-ben tapasztalt, az intravénás szerhasználattal összefüggő új HIV-fertőzések számának növekedéséről szólt, illetve egy körképet adott az új európai trendekről az intravénás szerhasználati mintázatok és a fertőzöttségi adatok tekintetében.

A nyitó előadást követő délelőtti szekció során a HIV/hepatitis B/hepatitis C szűrővizsgálatok és az ezzel kapcsolatos tanácsadás témájában hangzottak el előadások. Első előadásában Dr. Dudás Mária az Országos Epidemiológiai Központ által koordinált 2011-es, az intravénás szerhasználók körében végzett HIV/HBV/HCV országos prevalencia vizsgálat legfőbb eredményeit mutatta be, amelyet Tarján Anna egészített ki a vizsgálatból származó kockázati magatartásokra vonatkozó elemzéssel. Egy következő előadás keretében Dr. Dudás Mária a 2012. évi folyamatosan elérhető szűrővizsgálatokkal kapcsolatos gyakorlati tudnivalókat ismertette, illetve elmondta, hogy előreláthatólag 2012-ben elmarad az eddig közel évenként megismételt országos HIV/HBV/HCV prevalencia vizsgálat.

A délelőtti szekció további két előadása a szűrővizsgálatot megelőző, illetve követő tanácsadáshoz szolgált információval. Először Tresó Bálint és Dr. Barcsay Erzsébet mutatta be a fertőzések pontos diagnosztizálásához szükséges tudnivalókat az egyes vírusokra lebontva (HIV/HBV/HCV), továbbá a vérvizsgálathoz szükséges vizsgálatkérő lap egyes pontjainak átbeszélésére is sor került. Ezt követően Dr. Telegdy László és Villert Edit a Szent László Kórház munkatársai a hepatitis C fertőzött intravénás szerhasználók kezelésbe kerülésével kapcsolatosan vázoltak fel gyakorlati információkat, illetve a szervezetek megismerhették a kezelhetőséggel és a kezeléssel kapcsolatos általános tudnivalókat is.

A délutáni szekció előadásainak közös metszéspontja az új pszichoaktív szerek voltak. Először Csesztregi Tamás, a Bűnügyi Szakértői- és Kutatóintézet (BSZKI) munkatársa mutatta be a 2011. évi lefoglalási adatok alapján, hogy mit is „rejtett a tasak” az elmúlt évben, emellett külön elemzést készített arra nézve, hogy a lefoglalt fecskendőkből milyen szereket milyen arányban találtak. Ezt követően Péterfi Anna, a Nemzeti Drog Fókuszpont munkatársa számolt be a találkozó előtt pár nappal megszületett törvénymódosításokról, amely egyrészt 9 új pszichoaktív szer listára vételét vonta maga után, továbbá egy olyan új jegyzék körvonalait határozta meg, amely a meglévő kábítószer és pszichotróp jegyzékek mellett jön létre az új pszichoaktív anyagok szabályozása végett.

A délutáni szekciót záró interaktív kerekasztal beszélgetést Csák Róbert előadása vezette be. A Kék Pont Alapítvány munkatársa beszámolt a Kálvária téri túcsere programjukban végzett 2011. év végi kutatásukról, amely azt kívánta feltárni, hogy az elmúlt évben klienseik hány százaléka váltott új szerekre, melyek ezek a szerek, illetve a szerváltó csoport hogyan jellemezhető.

A kerekasztal beszélgetés során ugyanezen kérdések mentén indult el a diszkusszió, az összes jelenlévő, egy-egy túcsere programot képviselő szakember részvételével, azaz: 2011-ben milyen új szerek jelentek meg a kliensek körében, hogyan alakultak a

szerhasználati mintázatok, mi jellemző ezekre a kliensekre, a programok számára milyen kihívásokat jelent ez az új jelenség.

Az elhangzottak alapján a következő megállapítások tehetők:

- Egyes tüssere programokban akár 70%-a is lehet a klienskörnek az, aki új pszichoaktív szereket (jellemzően szintetikus kationonok, mint például: MDPV, „MP”, 4-MEC, mefedron) injektál.
- A fővárosi programok és több vidéki városban található program képviselője is az új szerek térnyeréséről számolt be, sok kliensnél megfigyelhető az új szerek előlépése elsődlegesen injektált szerré. Egyes vidéki programok nem tartották jellemzőnek a problémát, bár az új szerek ott is jelen vannak (Eger, Szekszárd).
- A heroin-használók aránya csökkenő tendenciát mutat. A régi heroin-használó csoportok szétestek egyes városokban (Békéscsaba; Miskolc).
- Az új szereket jellemzően sokkal gyakrabban injektálják, mint a heroint vagy az amfetamint (akár 20 szúrás/ nap).
- Sok programban jelentősen megnőtt az elvitt és hozott fecskendők száma.
- Gyorsabb fizikai leépülés jellemzi az új szereket használó klienseket.
- Nagyobb az eshetőség a nyíltszíni injektálásra, mivel az intravénás bevitelhez az új szereket egyszerűbb és gyorsabb elkészíteni.
- 2010-hez hasonlóan továbbra is jelennek meg fiatal, illetve új intravénás szerhasználók.
- Előfordul, hogy az új szereket már az első alkalommal intravénásan használják, mivel ezt a beviteli módot társítják ezekhez a szerekhez.
- Sokszor a kliensek nem tudják, hogy mit használnak, szájhagyomány útján terjedő nevek keringenek (visszautalás a BSZKI előadásra: a vizsgált fecskendőkben és filtereken 22-féle kombinációban fordultak elő a különböző hatóanyagok)
- A szerváltás okai lehetnek a következők: az új szerek legálisak, olcsóak, hozzáférhetőek (példák: „1000 Ft/ 5-6 szúrás”; internetes kereskedelem)
- Előfordul, hogy az új szerek „hozzák be” az új klienseket a szolgáltatásba, rövidebb a látencia periódus, hamarabb keresnek fel valamilyen szolgáltatást.
- Jellemzőek a pszichotikus tünetek, ezt szinte az összes résztvevő szervezet említette.
- Nehéz ezeket a klienseket tovább utalni magasabb küszöbű intézményekbe: drogambulanciára vagy rehabilitációs otthonba. Amennyiben mégis sikerült, e szolgáltatástípusok nincsenek felkészülve a kliensek speciális igényeire. Többen kiemelték a fiatalok továbbirányításának nehézségeit is.

Az elhangzottakat követően a Nemzeti Drog Fókuszpont a szolgáltatók részéről felmerült igények mentén két új adatgyűjtésre/ információcserére tett javaslatot 2012-re nézve:

- Az éves tüssere forgalmi és kliens adatok februárig történő összegyűjtése;
Az éves adatgyűjtés mellett a negyedéves adatgyűjtés bevezetése
- Az új EWS (Korai Jelzőrendszer) honlapon interaktív online felület biztosítása a tüssere programok közötti információcsere céljából

A program végén bemutatásra került a Drogprevenációs Alapítvány Tüvé Tett (köz)Terek című programjáról készült „Égig érő.... tű” című film.

A találkozó részletes programja és az elhangzott előadások [honlapunkról](#) letölthetők.